

контрольної діяльності та втілення кращих практик в правову дійсність Української держави.

Список використаної літератури:

1. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.

Ключові слова: контроль, суб'єкт публічної адміністрації, публічне адміністрування, публічні інтереси, принципи контролю.

Ключевые слова: контроль, субъект публичной администрации, публичное администрирование, публичные интересы, принципы контроля.

Key words: control, subject of public administration, public administration, public interests, principles of control.

БЛА-ТІУНОВА ЛЮБОВ РОМАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри адміністративного і фінансового права,
доктор юридичних наук, професор*

НАЗАРЧУК АНАСТАСІЯ ВАЛЕРІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
студентка 4 курсу факультету цивільної та господарської юстиції*

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Становлення демократичної, правової, соціальної держави, інтеграція України в Європейське співтовариство, здійснення адміністративної реформи і реформи системи державної служби передбачають підготовку державних службовців, які здатні неухильно відстоювати права і свободи людини і громадянина і які володіють професійними вміннями і навичками, що ґрунтуються на сучасних спеціальних знаннях, аналітичних здібностях та майстерності застосування засобів і методів управлінської науки, стратегічним мисленням та особистісними якостями, необхідними для прийняття та успішної реалізації управлінських рішень. Запорукою професійності державних службовців є постійне професійне навчання.

Система професійного навчання базується на принципах: обов'язковості та безперервності професійного навчання протягом проходження державної служби та служби в ОМС, роботи в державних органах, здійснення повноважень депутата місцевої ради; цілеспрямованості, прогностичності та випереджувального характеру; інноваційності та практичної спрямованості; індивідуалізації та диференціації підходів до навчання; відкритості та академічної добротності; набли-

женості освітніх послуг до місця проживання та проходження служби особи; гарантованості фінансування професійного навчання.

Підвищення кваліфікації як форма професійного навчання являє собою набуття учасниками професійного навчання нових та/або удосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань. Програми підвищення кваліфікації можуть передбачати очну (денну, вечірню), дистанційну та змішану (очну та дистанційну з використанням спеціальних інтернет-платформ, веб-сайтів тощо) форми навчання.

Підвищення кваліфікації здійснюється за програмами, які за змістом навчання поділяються на загальні і спеціальні.

Загальні програми мають на меті підвищення рівня професійної компетентності учасників професійного навчання на основі раніше набутого професійного та життєвого досвіду та відповідно до загальних потреб державних органів, органів місцевого самоврядування. Їхній зміст охоплює: загальні питання державного управління та місцевого самоврядування; питання запобігання корупції; зміни у законодавстві з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; питання європейської та євроатлантичної інтеграції; питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків; підвищення рівня володіння іноземною мовою, яка є офіційною мовою Ради Європи, та державною мовою; інші питання, визначені відповідними державними, регіональними, місцевими програмами, стратегіями.

Спеціальні програми мають на меті підвищення рівня професійної компетентності учасників професійного навчання на основі раніше набутого професійного та життєвого досвіду та відповідно до їх індивідуальних потреб і спеціальних потреб державних органів, органів місцевого самоврядування. Їхній зміст охоплює питання функціонування та основних напрямів діяльності окремого державного органу, органу місцевого самоврядування.

Загальні та спеціальні програми підвищення кваліфікації за тривалістю та інтенсивністю поділяються на: професійні (сертифікатні) програми – довгострокові програми підвищення кваліфікації обсягом не менше двох кредитів ЄКТС; короткострокові програми – короткострокові програми підвищення кваліфікації обсягом 0,2-1 кредит ЄКТС.

Підвищення кваліфікації за загальними та/або спеціальними професійними (сертифікатними) програмами є обов'язковим:

для державних службовців: а) уперше призначених на посаду державної служби, зокрема на посаду державної служби категорій «А» та «Б», протягом року з дня їх призначення на посаду; б) які займають посади державної служби, не рідше одного разу на 3 роки;

для посадових осіб місцевого самоврядування: а) уперше призначених на посади в ОМС, протягом року після призначення; б) уперше обраних на виборну посаду, протягом року після набуття повноважень; в) призначених на посаду в ОМС, не рідше одного разу на 3 роки; г) обраних або затверджених відповідною радою на виборну посаду, не рідше одного разу протягом строку здійснення повноважень;

для голів МДА, їх перших заступників та заступників не рідше одного разу на 3 роки.

Підвищення кваліфікації за загальними та/або спеціальними короткостроковими програмами є обов'язковим для:

державних службовців, голів МДА, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування не рідше одного разу на три роки;

посадових осіб місцевого самоврядування, обраних на виборну посаду на місцевих виборах, обраних або затверджених відповідною радою на виборну посаду, не рідше 2 разів протягом строку здійснення повноважень;

депутатів місцевих рад не рідше одного разу протягом строку здійснення повноважень.

За результатами підвищення кваліфікації за професійними (сертифікатними) програмами, за умови їх успішного виконання, видається сертифікат про підвищення кваліфікації, а за короткостроковими програмами – відповідний документ про підвищення кваліфікації. При цьому важливо зазначити, що документи про підвищення кваліфікації, що видані суб'єктами надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдерами), які провадять освітню діяльність із підвищення кваліфікації відповідно до ліцензії та/або за акредитованими загальними професійними (сертифікатними) програмами підвищення кваліфікації – не потребують окремого визнання і підтвердження та установами/організаціями/закладами, які провадять освітню діяльність з підвищення кваліфікації без відповідної ліцензії та/або за неакредитованими загальними професійними (сертифікатними) програмами підвищення кваліфікації – потребують окремого визнання і підтвердження в установленому НАДС порядку.

Зарубіжний досвід системи професійної підготовки публічних службовців свідчить про ряд суттєвих відмінностей від вітчизняної системи і, таким чином, є цікавим із точки зору можливості запровадження окремих позитивних сторін в умовах України. Насамперед слід зазначити, що державна інституція, як правило, зацікавлена у діяльності кваліфікованих та професійних державних службовців, для чого їм створюються відповідні умови для навчання. При цьому відмінності полягають у статусі службовця під час навчання. Наприклад у ст. 87 Закону Чехії «Про службу державних службовців у адміністративних установах і про винагороду публічних службовців та інших працівників адміністративних установ» визначає, що «підвищення освіти публічних службовців є частиною службових відносин» і для цього державні службовці мають право на навчальну відпустку. Ще одним прикладом може слугувати ст. 101 Закону Польщі «Про цивільну службу», де вказано, що «участь члена корпусу цивільної служби в навчаннях, передбачених для цивільної служби, розцінюється на рівні з виконанням ним службових обов'язків». Таким чином, під час навчання, публічний службовець важаться таким, що виконує службові обов'язки і цей час зараховується до стажу служби; передумовах надання навчальної відпустки і т.д.

Таким чином, підвищення кваліфікації державного службовця служби є виразом професійних та компетентнісних установок, які характеризують призначення державної служби і формують первинний обов'язок щодо їх дотримання. Доцільним є подальше дослідження детермінант професійності державного службовця з врахуванням кращих практик зарубіжних держав.

Список використаної літератури:

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. Дата оновлення 01.01.2020 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>. (дата звернення: 03.04.2020 р.).

Ключові слова: державна служба, професійне навчання, підвищення кваліфікації, програма підвищення кваліфікації.

Ключевые слова: государственная служба, профессиональное обучение, повышение квалификации, программа повышения квалификации.

Key words: civil service, vocational training, advanced training, advanced training program.

ЛАТКОВСЬКА ТАМАРА АНАТОЛІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права Чернівецького юридичного інституту,
доктор юридичних наук, професор*

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ КРИЗЬ ПРИЗМУ НОВИХ РЕАЛІЙ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

Особливої актуальності набувають сьогодні питання, пов'язані з запобіганням та протидією легалізації (відмивання) доходів, які дістають нового змісту, адже з 28 квітня 2020 року будуть діяти нові вимоги у зв'язку з прийнятим Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» («Закон про фінансовий моніторинг») [1].

Законом передбачене удосконалення процедури фінансового моніторингу та приведення її у відповідність до стандартів фінансового моніторингу відповідно до актуальних світових та європейських норм, зокрема, норм четвертої Директиви ЄС 2015/849 «Про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму» та Регламенту ЄС 2015/847 «Про інформацію, що супроводжує грошові перекази», а також стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (рекомендацій FATF).